

Ellen. Een lied van de smart

Frederik van Eeden

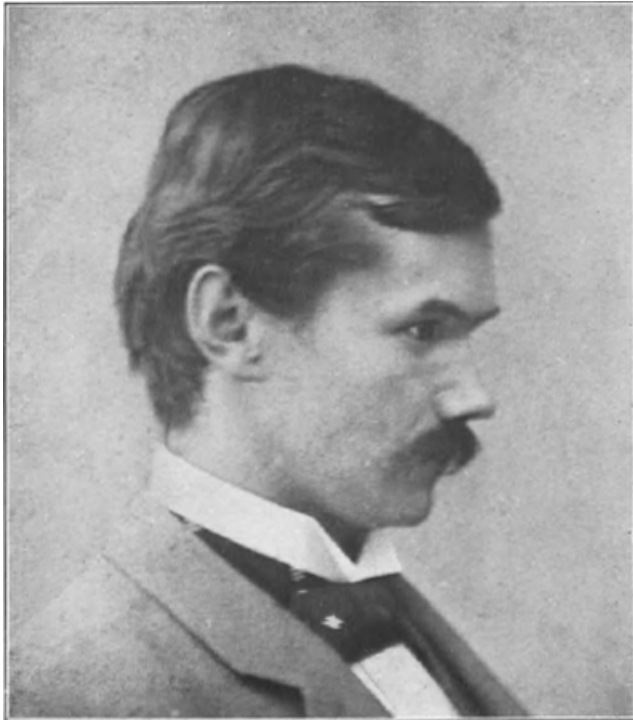
bron

Frederik van Eeden, *Ellen. Een lied van de smart*. W. Versluys, Amsterdam / Batavia / Paramaribo, 1936 (achtste druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/eede003elle02_01/colofon.php

© 2017 dbnl

t.o. 2

To that rare and exquisite human soul, whose serene harmony of beauty and sorrow inspired these verses.

Introductie

S T E M

Als goddelijke banneling
 In eenen waereldlijken kring
 Stil zich beweegend, zonder hoon,
 Wanend hen laag, - zich Goodenzoon, -

Een vreemd kind in een vreemd geslacht,
 Heeft hij zich bitterlijk gedacht,
 Zacht-donkre Deemoed toen gedaan
 Dicht om zijn helder Godsbestaan,

Dat rein dit bleev' - en onontwijd
 Zijn droef-gezonken majesteit,
 Laatst, kost'lijk erfgoed, door 't geringe
 Laag-denkend volk der waereldlingen.

Den wilden Kooningstrots in dwang
 Grimmiglijk houdend, was zijn gang
 Zacht onder menschen - ja! zij zagen
 Hem 't leed der ballingschap niet dragen.

Maar - zooals 'n kind in vreemd gezin,
Na schreiend mokken, zich wat in
Al 't vreemde dat er om hem leeft
Vermeit, daar 't toch niet ander heeft,

Zoo, - als met knapen van de straat
Een prinsje, dat toch zijnen staat
Nooit gansch vergeet, - heeft hij gespeeld
Van Liefde, Eer en Roem, - gedeeld

Droefheid en vreugde, - ja! ook wel
Hartstocht. Maar ontbrandend snel
In gloed van schaamte, zoo hij had
Van zijn in-innerlijken schat

Goud-woord getoond aan menschen-oog,
Uit hoovaardij. Want dan bedroog
Hij 't liefste Zelf, - daar niet gevonden
Werden op aarde, die 't verstonden.

REI

Wondere die in dit Leeven leeft,
Groot in Geheimenis, Vreemd in Beweegen,
Gij wilt versteeken U, allerweegen,

Dat zich niet kent wat Uw leeven heeft.

Gij bloeit in bloemen rood, maar ook uit wonden
Wilt Gij rood bloeden, Wonderrood-Strijdende!

Waarom heeft 't hart dan, het U belijdende,

Nog in geen ander Uw Gloed gevonden? -

't Menschkind, dat in Uw glorie staat,
Waant zich hoogmoediglijk één in genade,

Toch zijt Gij eeuwig in ál 't gesmade,

Goudkern van Liefde in Steen van Haat.

Veel - veel - wit madelieven staan,
Goudene hartjes in 't sneeuwwit-gespreide,
Zien niet elkanderen, - elk zich 't benijde
Zonnekind wanend, zien zij den Vader aan.

Vader! zeg hun, dat Gij in allen woont,
Buig den hoogmoedigen, oopen den digt-
nog gevouwenen kelk, dat elk aan allen toont
Uw licht Zonnegezicht. -

STEM

Zoo nooit des menschen dagen staan
In vlammen gansch, zoo niet opgaan
Al zijn gedachten, uur aan uur,
In éénen brand, in één hel vuur,

Zoo zal hij zwaar zijn zielshart dragen,
Als moeders een dood kind, gestagen
Last van oneindig heil verlooren,
Koud lijk van hartstocht ongebooren.

Zoo was het deezen en hij deed
Zijn plicht van goedheid, taak van leed,
Droevig door schoonheid onbewust,
Rustend doodstil in hem, als rust

Een koel bergmeer in diepen nacht. -
Op hoogen rotsenrand hield wacht
Hoogmoed, - maar wat wachter zal
Uitsluiten 't licht, zoo 't ooveral

Opstijgend langs de heemelwanden,
In goudval ooverstort de randen
Der donkere vallei? - Toen lag
't Wonderschoon meer in lichten dag. -

R E I

Menschenziel, in uw droeve verdonkering!
 Nu rijst het Licht, door geen licht gevoed, -
 Maar het zal rijzen in tranen-lichtfonkeling
 En in den glans, in den glans van bloed.

Ster-gelijk dagen de luid, luid klagende
 Vlammen gestalten, met traag geruisch
 Van zuchten, van steenen, van ligt, ligt weenen -
 Zij bouwen van marmer, glinsterend zwart,
 Hun aardsch rouwpaleis, hun waereldsche huis
 Der smart, der Godlijke smart. -

STEM

Toen ging hij oover de landen stil,
De landen zijner mijmeringen
En zag den nieuwen glans der dingen
Zoo vreemd! - En als een vrouw, die wil

Nu 't fiere lijf wel eindlijk geeven
Den man, den sterken, nooit verwachten,
Schoon zij naar innigste gedachten
Wel eeuwig maagd wou zijn gebleeven,

Zoo zonk zijn fiere ziel, zich gansch
Nu geevend, - in lust ontbloeiende, -
Juich-lachend om den schoonen glans,
En kuste het vuur, het felle, wit-gloeiende.

Eerste zang.

O bleeke roos! in 't dor droefgeestig land
 Kwijnend op droef geboogen stengel, - bloem!
 Gevat door ruuwe handen en gekust
 Door lippen voor wie d'aard te heilig is
 Waarin Gij zijt gegroeid, - zoo niet mijn tranen,
 Zoo niet mijn stem het eedel wit ontwijdt
 Dier blanke reinheid, en Uw teerheid krenkt,
 Laat mij dan knielen en Uw leed beschreien
 En tot U opzien, zeggend wie Gij zijt!

.....

U zien - is gaan in een groot paradijs,
 Waaraan geen eind is, geen beginnen was,
 Dat ál het Leeven, ál de waereld maakt
 Zonder gedachten of geheugenis
 Aan wat geweest is of nog koomen zal, -
 Bloemen zijn voor mijn voeten, bergen staan
 Blaauw onder 't hemelblauw en sluiten af
 De waereld die 'k eens kende, - verder niet
 Gaan mijn gedachten dan waar is en leeft
 Uw weezen, uw gezeegend bijzijn, waar

De glans valt van Uw aangezicht, - Uw voet
Beweegt in lichtkring van dien wond'ren schijn. -

.....

Aandachtig zie ik en mijn oogen zijn
Gansch aan U vastgebonden. O! Beweeg
De witte, slanke handen niet! dat is
Of Gij mijn hoofd, mijn hart, mijn handen trekt
Met sterke draden, die mij smart'lijk zijn.

.....

De uren gaan en ik beseft het niet, -
Daar is geen tijd, geen volgen van gedachten,
Geen weten en herinn'ren in dit hoofd,
Zoolang 'k U zien mag. - Wat ik ben en was,
Wat ik gedaan heb, zijn zal, - alles is
Verstooven als een schuuwe zwerm voor 't licht
Van Uw verschijning, - mij is Uw gelaat
God's Zon doorbreekend in een schimmenrijk -
Het droeve volk van deeze donk're ziel
Heeft niet geweeten wat het zonlicht is,
Nu schuilt het ver en blijft zeer angstig stil,
Zoolang Uw heil'ge glans de ruimte vult
Van mijn diepst binnenst, waar nooit Licht in viel.

God! was dit hier zóó groot? dit wist ik niet,
Is dit mijn ziel, dit hooge schoone Huis,
Waar alles straalt en flonkert, waar goudwaas
Opwolkt langs donkerrotsige gewelven,
Hoog als de nacht, waar diamanten hangen
Stil-flonkrend in den gloed, goud-ader blinkt
In brokkeligen wand van witten steen?

.....

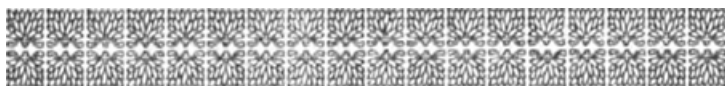
En stil, zóó stil! - één ritselend geruisch
Van stemmen, vroeger dierbaar, ééns het liefst,
Nu niet meer mijn, - nu fluistrend ver en zacht,
Als 't zachte tik'len van neerdropplend water,
Dat leekt in donk're grotten, ongezien, -
Maar Gij, in statelijk beweegen, gaat
Door d'effen stilte, als een melodie,
De hoogste, - ééningste, die, meest volkoomen,
Golvend in volle, breede zuiverheid,
All' aard-gebooren klanken ooverstemt. -

.....

Ik zie U aan en kan niet anders doen,
Maar ik begrijp niet wat ik zie. Ik zoek
Uw zoete Zelf in wat mijn oogen zien

En vind het niet, - 'k zie kleuren wonderfijn,
 Geel van thee-roozen, teeder violet
 In amberschaduw van goudglanzend bruin,
 Fijnstralig grijs der iris om diep zwart
 Van de oogen-afgrond - maar U zie ik niet!
 Want ik wil 't al vasthouden wat Gij zijt
 Met mijn twee oogen, - maar zij kunnen 't niet.
 Zóó angstig is dat, als het mij zou zijn,
 Wanneer 'k een geestgestalte wakend zag
 En 't wist - en nog wou letten, in mijn schrik,
 Hoe 't is in mij, zoolang zulk wonder leeft! -
 Zoo staar ik angstig en begrijp mij niet! -

Want anders zie 'k U, anders valt het licht
 Op U dan op wat om U is, daar straalt
 Een eigen glans, goudachtig, om U zelf,
 Die schittert in mijn oogen, als op straat
 De fijne jachtsneeuw, 's avonds, bij hel licht.

Ik droomde 't Leeven als een groot, groen bosch,
De vogels zweegen en het loof hing stil,
De beeken vloeiden niet, geen windgerucht
Voer door de takken - en het gras boog niet, -
Eenzaam lag ik daar, tusschen zwijgend loof,
Het was een bange droom, - want alle dingen
Die ik toch schoon wist, waren mij zoo vreemd,
Spookten van schoonheid in vaal schimmenlicht. -
Toen zag ik dalen, in een aureool
Van cirkels blaauw en goud, een witte duif,
En met die brak ook 't zongoud oover 't al,
Kwam wind aanruischen, en het woud werd vol
Voogelenstemmen en zacht beekgezang,
Zoodat het eenzaam schoon dier doode dingen,
Opvonkelend in blij en leevend licht,
Leefde te saam in 't allerhoogste Schoon.

.....

Gij, Liefste! zijt het sneeuw wit middenpunt
Van mijne waereld, en in U vereend
Worden de stralen van mijn Lichtbestaan.

.....

Gij, liefste! zijt mijn bloeyend akkerland,
Waarover wijd God's blaauwe heemel straalt.
Hóóg spruit het heerlijk-gouden graan, dat zijn
Uw heerlijk-gouden woorden - en daarin
Zie ik de bloeme-sterren heemelblaauw,
De blaauwe vonken van God's heil'ge Liefde. -
Stil ga ik 't smalle pad, zon in mijn hart,
Ligt is mijn voet, de koorenhoofdjes streelen
Mijn blijde, wijde handen en ik fluit, -
Hoe is de zon zoo licht! mijn Lief zoo goed!

.....

Zoo moest ook sterven d'allerschoonste dag,
Zoo schoon als twee niet in één leeven rijzen,
Zon mijner dagen! die verbleeken deed
Al sterren aan mijn heemel.

Maar zij werd
De moeder van een eeuwig leevend kroost,
Dat zal in alle tijden bij mij woonen
En troosten met hun schoon mijn hart, dat treurt
Als het der goede moeder dood gedenkt.

Zij kwam in wolken en met droef geruisch
Van reegen, - maar zij hief het aanzicht op
En lachte haren grooten zonnelach,
Uitbarstend in een schittering van licht,
Opbruissend hel en klaar, goud oover blaauw
Wit schuim op blaauwe golven, witte driften
Van wolken, zwierend oover 't luchte-blaauw.

Toen steegen onze zielen in 't geluk
Dier morgenglorie op, zij waren twee
Witte kapellen, fladdrend opgevoerd

Hoog in 't gewemmel van licht, wind en wolken,
Verwonderd zich te vinden in die weelden
Van nooit gekende ruimten, zóó vol licht.

En met het hooger rijzen van dien dag
Ontspooten schooner woorden, als 't gezang
Van twee heel blijde voogeltjes, die stijgen
De lucht in, luid-op zingend, beurt om beurt,
Met keer en teegenkeer, en telkens stijgen
D'een hooger weer dan d'ander en weer hooger.

Maar met den middag zijn in ons ontbloeid
Bloemen van namelooze innigheid. -
Een bloemveld waren wij, daar knikten veel
Wit-roode bloemenkopjes door elkaar...
Elke beroering was een huivering
Van ónutsprekelijk geluk -
 Dat heil
Wij kunnen 't niet uitspreken in ons leeven,
Wij kunnen 't niet verliezen in den dood.

O Goede Dag, dat gij uw gouden uren
Toen langzamer deed glijden oover 't vlak
Der lichte waereld, - dat gij hebt vertraagd

D'eeuwig gelijke schreden, - om nog wat
Droomend te luisteren naar het glaseklank
Het rein getinkel van die zieleklokjes, -
Dat maakt u heilig, goede, schoone Dag,
Dat heeft ons u doen zeeg'nen booven alle
Die voor u zijn gereezen oover 't land,
Die na u zullen dalen in de zee.

Doch 't moest toch zijn - en ook uw einde kwam. -
Gij naamt in plooiën 't witte lichtkleed saam
Sneller en sneller, 't was al ná volbracht.

Toen viel 't geluid van woord op wederwoord
Niet meer zoo snel - en zachter - En de maat
Der zoete zielsmuziek werd toen vertraagd
Met lange rusten. Nog een teer, klein woord
Viel nu en dan, - als 's avonds, na den reegen,
Een fonkelende droppel valt in 't loof.
De lippen werden stil, 't moe hoofd kwam rusten
Op mijnen schouder. - En het luid licht-leeven
Werd tot een droom.

Toen stierf de schoone dag.

Waarom hebt Gij den Dood zoo lief, mijn Lief?
 Wel ben ik niet afgunstig, maar toch schijnt
 Mijn leevend hart m'Uw leevend schoon meer waard
 Dan Hij, die zwijgend en verteerend mint,
 Uw stem niet wil en niet Uw oogenlicht,
 Maar 't arme lijf alleen, dat het geheel
 Vergaan moet voor zijn koude liefdevlam. -
 Hij zal Uw schoon niet sparen, weet het wel!
 Hij is zelfzuchtig, Hij ontziet U niet, -
 Wat zijn Uw zoete woorden Hem, Hij zal
 Bleek kussen Uwen lieven, rooden mond,
 Hij geeft niet om den minnelijken glans
 Dier twee zacht' oogen - die zal Hij uitdooven, -
 Uw lachen is Hem niets, ja! zelfs Uw tranen,
 Mijn God! Uw tranen kunnen hem niet roeren...
 Hebt Gij mij dan niet liever, die ze eens
 In zielsangst weggekust heb van Uw wang?

Dat Gij mij dát laat lijden, Liefste mijn!
 Dat is het bitterst, dat Ge niet om mij

Wilt afzien van dien sombren, slechten Man,
 Dat Gij nog goed spreekt van Zijn donk're Liefde,
 Zijn goedheid prijst - en naar den druk verlangt,
 O gruwelijk bedenken! naar den druk
 Van Zijn ijsvingers om Uw zachten hals! -
 Denk! Denk! mijn Lief! Uw blanke, teere Lijf
 In die omarming, die nooit aflat meer! -
 Ik heb Hem nooit bemind, nu haat ik Hem,
 Fel haat ik Hem, Hij heeft mijn Lief bedorven
 Met zijn hol-oogen in Haar hart gestaard,
 Dat Zij Hem moet beminnen, eeuwiglijk! -
 God! kan nu àl mijn warm, rood bloed niet blusschen
 Die giftig-bleeke, koude passie-vlam?

Wat heeft Hij, Lief, dat ik niet geeven kan?
 Is U zijn zwijgen liever dan mijn stem?
 Is Hij niet wreed, en droef, en dor, en hard,
 Zonder meedoogen, vol baatzuchtigheid?
 Dat monster kunt Gij toch niet minnen, wel?
 Daar Gij mij hebt, die zijn reinst-brandend Licht,
 Die zijn schoonst-bloeiend Leeven gansch wil geeven,
 En U zal zeeg'nen als Gij 't neemen wilt?

.....

O mijn lief Ellen! - o mijn sterrekind -
 Hoe komt het dat ik, wat zoo fijn en blinkend is
 In deeze treurige gevangenis
 En onder al die donk're menschen vind?

Komt ge dan van een verre sterre-streek,
 Waar alle dingen blinken en fijn lichten?
 Zoo vreemd alleenig door die donkere gezichten
 Dit gezicht - zóó zacht - zóó sterre-bleek -
 Eén witte tulp in veld van enkel roode,
 Boos-rood, hard-rood, die ik alle haat -
 Maar hoe, op het zwart aardgelaat,
 Eén zóó teeder - zóó wit - zóó bloode? -

Uw mooi zie ik als het helder-heilige,
 Het sterre-schild, helderrond, dat mij beveilige,
 Het rechte zwaard, het streng-blanke,
 Zoo vroom en sterk, zoo staal-rein -
 O Laat mij toch danken, U danken, danken,
 Het heeft verslagen al vijanden mijn. -

Intermezzo

STEM

Maar vuur is vuur, men kan 't niet moeien
 Smarteloos, zonder klachten -
 Wie met het donkre waereldlijf wil trachten
 Naar eeuwig licht, hem zal het lichtvuur schroeien.

O deeze arme! die heeft willen dooden
 Het sterke, leevende leed,
 Het doodsleed der ziel, het schoone, roode,
 Bloedende lijden! Wee hem! wee hem! het deed
 Hem na vergaan. Nu moet hij wel vaststaan,
 Zoo hij wil redden beiden van het kwaad,
 Van 't eenig, eeuwig booze dat licht haat,
 't Lichtschuuwe kwaad der doodsbegeerte, dat maar wil
 Rust, duisternis, lang, zwijgend, donker, stil,
 Genade-loos. -

O maar het lijden is in zich Genade
Voor wie zeer sterk is, want hij zal altoos
Erkennen, bij den gloed van zijn arm lijfs verbranden,
Den donkren, diepen needergang van 't kwade
Dat leedig is. Zoo zal hij 't hart niet neigen
In vrees, wèlweetende te stijgen
Door vlammsfeeren naar hooglichte landen.

Zie! hij was ziende, wist dat zou gebeuren
Het droef verwoesten, het starwreed verscheuren
Van zijn lief zinnenmooi, zijn rijke oogentooi -
Maar door den valen, wisselenden neeveel zag
Hij ver in diepblaauw, vast, wit stralend sterredag.

Klaagzangen vielen op zijn donker spoor,
Goudzaden licht in droef-gedolven voor.

I.

Mijn verlangen is fel als het vuur en groot,
 Groot als het leeven, sterk als de dood.
 Het heeft in mijn ziel als een wreed, wild beest
 Vermoord al het levendē om zich heen -
 Als een boom, met kronkelwortels omgroeyende,
 Met schaduw doodend wat was geweest
 Het schoonste, teerst bloeyende, -
 Van àl dat leeven is niet gebleeven
 Als verlangen, verlangen alleen.
 Ik gevoel het gestadig, ik voel het branden,
 Rusteloos branden uur aan uur,
 Dieper in mij, verder in mij, als vuur
 Van een mijn, die brandt onder groene landen
 Waarop menschen wandelen, huizen staan -
 Het zal uitbarsten, het zal uitslaan
 Met blinde verschrikking in den nacht,
 Ooveral, onverwacht. -

Dat heeft één kleine vonk gedaan,
Eén kleine vonk, één gloeyend woord
Is zacht koomen vallen, is stil gehoord,
Is stil blijven liggen, een klein, rood licht
Dat grooter werd, grooter werd, als een oog
Dat zich oopent in een zwart aangezicht -
Niemand heeft het gezien, - tot hoog
Plotseling uitbrak de woedende, wilde
Vlammenmacht, die geen God meer stilde.
Eén brand van begeerte, - één dorst, één jacht
Is morgen en avond - is dag, is nacht -
Licht komt, licht gaat,
Maar bij liggen, bij opstaan, bij slaap, bij wacht
Verlangen getrouwelijk naast mij staat.
Ik strek mijn hand in het duister niet
Of ik voel zijn handen
En mijn oog ziet, eer het de scheemering ziet,
Zijn oogen branden.

Ik weet, verlangen zal bij mij zijn,
Niet van mij wijken, wanneer begint
Mijn gang door de dingen des daags, tot ik vind
Den nacht, die mij wacht met nieuwe pijn.
Dicht booven al mijn schuuwe gedachten.

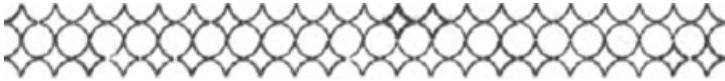
Zal het hangen, een donderwolk, zwart en laag,
In somber wachten
Dreigend met onheil, dreigend gestaag... -

O mijn verlangen, mijn lief, wreed verlangen!
Wat wilt gij dan?
Houdt gij niet lang dit weerloos hart gevangen,
Dat het u haten noch verlaten kan?
Hoe doet gij zooveel slagen mij nog dragen,
Waartoe het afgemarteld wild nog jagen,
Dat voor uw voeten ligt en wacht den dood,
Maar niet kan haten wien het bang ontvlood?

II.

Hoe ligt mijn hoofd nu zoo verslagen,
Zoo droef geboogen tot den grond.
Nu het zijn eersten dag zag dagen -
Kon het dan àl den glans niet dragen
Dier glorie-rijke morgenstond?

Hoe is mijn arme ziel gevangen,
In een schoon toovernet geleid,
Waar, in goudweefsel van verlangen,
Brandende glinster-tranen hangen
Der bitterste rampzaligheid!

III.

O mocht ik bouwen om uw lieve ziel,
Mijn schat! voor altijd een hoog huis van vrede.

STEM.

De mist der tijden scheurde. Toen riep hij
Met eigen stem haar aardschen Dood nabij,
Kennend zijn daad in hare kracht vol-goed -
En als klokluiden heengalmt naar den stoet
Der doode, die wordt stil ver weggedragen,
Zoo volgt het statig lied zijn Lief verslagen

Tweede zang.

I.

Hóóg booven menschen en hun klein bestaan
Zweeft er een vlucht breed-vleugelige□accoorden,
Dat zijn mijn booden, mijn getrouwe woorden,
Die mijn vèr Lief vertroosting brengen gaan.

Vrees niet! de menschen zullen 't niet verstaan,
Schoon zij het groot geruisch der vleug'len hoorden,
Menschen zijn klein, hóóg is der Lied'ren baan,
Zij kunnen hen niet vatten, noch vermoorden.

Zoo ga dan snel, mijn zang, mijn afgezant!
Breng zachten troost! - Mijn lief is zeer verlaten,
De nacht is koud en duister 't eenzaam land,

O mijn verlaten, - o mijn arm, droef Lam!
Het doet zoo bang om zijnen Herder blaten,
Of die niet keerdë, - en het halen kwam!

II.

Laat mij begrijpen, Heer! - Ziet Gij dan niet
Mijn lippen droog, mijn oogen rood-gekreeten
Van angstig zoeken, dat ik toch moog weten
Uw heil'gen Wil? - Maar Gij onthult dien niet!

Hoort daar nóg meer toe dan dit wreed Verdriet,
Dit schoon vernield, dit kostbaarst weggesmeeten,
Die ziel verscheurd, dit Hart van-één gereeten
Dat toch om God's wil 't liefste Zelf verstiet?

Ik ben tot àl bereid, mijn Soeverein!
Wat kan ik meer? Nu ligt het lief verlooren,
Zij zal verkwijnen en wel sterven gaan,

Dat heb ik zelf, voor U, o God! gedaan!
Zal ik dan nóg Uw groote Stem niet hooren,
Dat dit in waarheid Uwe weegen zijn?

III.

Kunt Gij nog wreeder slaan? - mijn God! mijn God!
Zie, ik ben sterk en breeken zal ik niet,
Maar was er één dien Gij zóó lijden liet,
Wijl hij U lief had, booven zielsgenot?

En nóg zal ik niet vloeken 't menscbestaan,
En 't Leeven niet, en Uwen naam niet smaden,
Zelfs met dit matelooze Leed beladen,
Neem ik het Leeven uit Uw handen aan.

Maar schrijf dan ook, ter keerzij mijner schuld,
Dat ééns een mensckind, zóó diep in ellende,
Zóó ver verlooren in een nacht van rouw,

De maat zijns droeven Leevens heeft vervuld,
En schoon hij 't bitterst deezer waereld kende,
Toch durfde leeven en niet sterven wou!

IV.

Oover de waereld ging ik, hoog in Haat,
Nu ga ik hoog in Liefde, dat is meer!
Uit Liefde zijn wij en in Liefde weer
Zullen wij vinden eeuw'gen Toeverlaat.

In trots heb ik het menschgeslacht gesmaad,
Toch zijt ook Gij uit hen, Lief, dat ik eer!
En door het Lijden van Uw Lichaam teer
Is mij ontzondigd aller menschen kwaad.

Schóón zag ik op een troon van zwart en goud,
Koud-glinstrend in den nacht, den harden Haat,
Waar Hij in sterk verachten hoont en tart,

Maar schooner heb ik Liefdes Licht aanschouwd,
Den Smartenglans om Uw vólschoon gelaat,
In Vlammenweerschijn van God's brandend Hart!

V.

Ja! uit Uw Smarten is het, dat ik weet:
 God is een God van Lijden, niet van Lust.
 Hij is de Smartenman, en wien Hij kust
 Moet bloeden uit veel wonden, diep en wreed.

U had Hij lief, mijn Lief! en daarom deed
 Hij U dit dragen, zonder steun of rust.
 In Uwe Ziel werd d'Al-smart zich bewust, -
 Schoonste □ Incarnatie van God's eigen Leed.

Zoo dít niet waar, - kon daar een God bestaan,
 Die zóó deed schreyen die stil-duldende □ oogen,
 Dit teere Lijf sloeg met zóó scherpe pijn,

Zèlf troonend in almachtig Zalig-zijn,
 Ik vloekte Hem, als een verfoeibre Loogen,
 Schennend in hoon Zijn gruuw'lijke □ Almacht aan.

VI.

O Ziel! die aan mijn Ziel zich ééns verbonden
En alle Heil hebt van mijn Hand verwacht,
Maar door die Hand U onherstelb're wonden
En weedom zwaar hebt voelen toegebracht, -

En nochtans 't hoog verbond niet hebt geschonden,
Getrouw'lijk minnend, zonder smaad, of klacht, -
Nú is voorwaar verwónderlijk bevonden
Uw groote Trouw en Uwer Liefde kracht!

Groot Hart! dat meer hebt om mijn Leed geleeden
Dan om Uw arme Zelf, - en toch door mij
Uw schoonst kleinood met voeten zaagt getreden,

Nu gaat gij in barmhartigheid naast mij,
En koelt mijn hoofd en steunt mijn moede schreden,
In deze groote, dorre woestenij! -

VII.

Wee mij! Wee mij! dat ik het dorst bestaan,
 In kamp te treden met dien sterken Man!
 De twee hol-oogen zien mij hoonend aan,
 Wel wetend wie het langst volhouden kan.

Koel wreed aanschouwt Hij 't dwaas beginnen van
 Den kleinen mensch, - laat hem een wijl begaan, -
 Dan rijst Hij grimmig uit Zijn rust, - en dan -
 Zal hij Zijn klauwen in Uw hartvlesch slaan!

Ons aller arme Lijf is Hem verkocht,
 Delgend de schuld van onzen Zondenval -

En àl het Leed, U door mijn hand gewrocht,
 Hij maakt het eeuw'ge vreedē, ééns voor al, -

En kan *ik* U verwijten, dat Gij zocht
 Den Minnaar, die U nóóit verlaten zal?

VIII.

Maar daar is Lijden schooner dan de Dood, -
 Want niet om niet wordt 't menschenhart vertreeden,
 De brand der zielen is het morgenrood,
 Waaruit lichtstil zal dagen Heemelvreede.

Des Vaders strijd en Zijn Vertwijfling groot
 Wordt in het hart der kind'ren uitgestreeden,
 Hij wordt verheerlijkt door den Ziele-nood
 Der martelaren, die Zijn naam beleeden.

Gedenk dan, Kind! eer Gij te sterven vraagt,
 Dat dooden God géén eere kunnen geven,

Maar slechts wie 't Lijden voor den Eeuw'ge draagt,
 Die liever U moet zijn dan Dood of Leeven,

Daar er een God is, die zelf Lijden heet
 En heerlijk Heil zal maken van Uw leed.

IX.

Nu wordt mijn leeven één schoon, droef Verhaal
 Van 't wondre bloeyen deezer Lijdensplant,
 Aan dat zijn alle woorden mijner taal,
 Al mijn zielsklanken voor altijd verpand. -

O Leed-Bloem! - Smarten-Leelie! - Bleek Opaal
 Van Lijden, glanzend in rood-gouden rand
 Van mijne Liefde! - Blank-albasten Schaal,
 Waarin hoog-stijgend, onbewoogen brandt

De Offervlam, met haar klaar-stralend licht! -
 Gij zijt mijn Godslamp, - Gij mijn wit Altaar,
 Waarop ik 't liefste goed den Heere wijd, -

Mijn Vuur-kolom, - mijn Leidstar wonderbaar,
 Mijn Marmer-rots, waar vast geankerd ligt
 Het hecht Geloof aan 's menschen Heerlijkheid.

Nacht-liedjes.

I.

Geeluw, geeluw, geeluw zijn
Mijn Liefs zachte haren.
Dat ze op den peeluw mijn
Neergeleegen waren!
Ach, mijn hoofd blijft neergeleid
Snikkend in zijn eenzaamheid
En wil niet bedaren! -

Schreyen, schreyen, schreyen doen
Mijn Liefs twee zacht' oogen,
Kon ik ze verblijven doen
Voor altijd afdroogen!
Ach, hun helder glans-kristal
Wel voor altijd blijven zal
Droeviglijk betoogen!

Zachter, zachter, zachter gaan
Mijns liefs droeve voeten,
Mocht ik trouw als wachter staan
Hen nog ééns te ontmoeten! -
Ach, nu zal ik, hoe ik wacht,
't Schoone Lief bij dag of nacht
Nimmermeer begroeten!

I.

Lento.

ZANG. *p*

Geeluw, geeluw, geeluw zijn Mijn liefs zachte

PIANO. *p*

ha-ren, Dat ze op den peeluw mijn Neer-ge-lee-gen wa -

ren! Ach mijn hoofd blijft neergeleid Snikkend in zijn

The first system of the musical score consists of a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The vocal line begins with a fermata over a whole note, followed by a melodic phrase. The piano accompaniment features a bass line with a fermata and a treble line with chords. The lyrics are: "ren! Ach mijn hoofd blijft neergeleid Snikkend in zijn".

eenzaamheid En wil niet be - da - ren!

The second system of the musical score continues with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line includes a fermata and a melodic phrase. The piano accompaniment has a fermata in the bass line and a melodic line in the treble. The lyrics are: "eenzaamheid En wil niet be - da - ren!". There are dynamic markings *p* and *rit.* above the vocal line and *rit.* in the piano accompaniment.

II.

Zing, mijn Lieveke, zing het lied,
't Lied dat droeve bloemharten doen klinken,
 Als hun ontzinken
Zachtkens alle de vallende blaas,
 't Lied der moeden, die rusten gaan. -

Hoort ge, Lieveke, 't ruischen niet? -
Doodwind komt oover de landen gevaren,
 Bloemen en blaren,
Alle vindt er de winter bereid
Hem te volgen in eeuwigheid. -

II.

Andante.

ZANG. *p* Zing, mijn Lie - ve - ke,

PIANO *p*

zing het lied, 't Lied dat droe - ve bloem

accel.

har-ten doen klin - ken Als hen ont - zin - ken,

rit.

Als hen ont - zin - ken Zacht - kens al - len de

p

vallen-de blaas, 't Lied der moeden die rus-ten gaan.

III.

Nu mocht ik liever hier van daan
En slapen gaan, en slapen gaan
Bij mijnen lieven Heere -
Het leeven wordt toch waar ik toef,
Naar mijn behoef wel veel te droef
Dan dat ik 't meer begeere.

Doch wordt mij, lacy! niet gevraagd
Of 't mij behaagt, of 't mij behaagt
In zoo groot leed te leeven. -
En schoon 't geplaagde hart al niet
Van zulk verdriet de reeden ziet,
Toch moet ik verder streeven.

Maar wie zal keeren 't droef gemoed,
Dat schreyen doet, dat schreyen doet
Om eindelijk erbarmen, -
Of toch de goede Herder kwam
En 't arme lam nu meedenam
In zijn vertrouw'lijke armen?

III.

Andante.

ZANG. Nu mocht ik lie - ver hier van daan

PIANO.

En sla - pen gaan, En sla - pen gaan Bij mij - nen

lie - - ven Hee - - - re. Het lee - ven

cresc.

wordt toch waar ik toef,

Naar mijn be - - hoef wel veel te droef

dim. - - - - -

Dan dat ik 't meer be - gee - - - - re. -

dim. - - - - -

IV.

Eens heb ik de dalende zon gevraagd
 te wachten,
 Eens heb ik van digte nachtschaduw
 Het lichte, vluchtige vlieden beklaagd -
 En nu! - En nu! -
 Nu glijden de tijden zoo langzaam aan,
 De dagen, de tragen, ze willen niet gaan
 En lang - lang - lang zijn de uren der nachten.

Eens hield ik de goudene uren te goed
 voor klachten,
 Eens vuld' ik den leevenden, helderen dag
 Met bloemen en blijheid en liederen zoet, -
 Maar ach! - maar ach!
 Nu zullen zich vullen zoo nacht als dag
 Met bange gezangen en droef geklag -
 En lang - lang - lang zijn de uren der nachten.

IV.

Moderato. *rit.*

ZANG

Eens heb ik de da-len-de zon gevraagd te

PIANO.

rit.

wach-ten, Eens heb ik van dig - te

nacht-schaduw Het luch-te, vluchtige vlieden beklaagd, En

cresc.
 niet en nu! Nu glij-den de tij-den zoo

p *cresc.*

lang-zaam aan. De dagen, de tragen, ze wil-len niet gaan En

rit. *pp*
 lang, lang, lang zijn de uu-ren der nach-ten.

rit. *pp*

Derde zang.

I.

Onmachtig in een oceaen van wee
Drijft mijn bleek hoofd, - als met gebrooken blaren
Een witte waterroos, - en deint gedwee
Op trage golving van groot-donk're baren.

Mijn armen hangen roerloos - en mijn twee
Wijd-oopen oogen, in doods-strakheid, staren -
Waar zij nog 't laatste scheemerlicht ontwaren
Van verre kusten, ondergaand in zee.

Daar was mijn land, - mijn land, - mijn warm, lief thuis,
Mijn eigen licht-schoon rijk, zóó kort bestuurd
En reeds geweeken voor een nacht - zoo lang...

Of nu die bange nacht dan altijd duurt,
Waarin niets is, als 't wilde windgezag
En eindloos ver droef-duister golfgeruisch?

II.

Ik lig op mijn stil dood-bed, - heel alleen, -
 Ik weet het wèl: - nu zal het hart gaan breeken,
 Uit mijn onheel'bre, wijde wonde leeken
 De trage, donk're droppen, - één voor één. -

In drop bij drop vloeit mijn rijk leeven heen, -
 Ik wacht het stil, - zie naar het staag verbleeken
 Der kleuren mijner waereld, - zij geleecken
 Zóó onvergank'lijk, - nog zóó kort geleên.

Daarbuiten wachten dorre boomen, zwart,
 In schitterkou der wijde winternacht,
 Hoe nu mijn groote Smart versteen en gaat, -

En in een akeligen lach verstard,
 Houdt aan den starrenloozen Heemel wacht,
 Dood-koud en steen-bleek, 't ronde Maan-gelaat. -

III.

Maar elke drop, waarmee mijn Leeven vlood,
Valt met sonoor en wonder-groot geluid,
In 't droef Gerucht der Menschelijke Nood:
Een leedzwaar Woord, dat Liefd' en Troost beduidt.

En waar ik 't donker Smartenbloed vergoot,
Nog van fel-brandend Leeven warm, - daar spruit
Roode Bloed-bloesem van vertroosting uit,
En toot zoo schoon de bleekheid van mijn dood.

Zoo is 't mij wèl, als ik het Leeven liet
Tot baat van Veelen, die in droefheid zijn, -

Maar slechts voor Eéne, - voor de Waereld niet,
Geef ik mijn hartebloed als medecijn, -

En slechts door Eéne wordt mijn doodsverdriet
Tot luide Schoonheid, en tot Troost mijn pijn.

IV.

Want weet! gij Waereldkind'ren! - Weet! gij armen!
Die allen lijdt en tòch zoo gaarne licht, -
Gij hebt altijd het grootste klein-geacht,
Wat één u schonk, in Goddelijk Erbarmen.

Wie zal dan uw verachtelijk Geslacht
Nog aan den Gloed van eigen Smarten warmen?
Wie neemt nog 't valsche Menschbeest in zijn armen
Dat zijn God-zelf ééns heeft om hals gebracht?

Zoo dankt het Haar, - die in uw midden blinkt,
In úwen schijn, uit úwen stam gebooren,
Maar aan wier Schoon geen Mensch-schoon komt nabij,

Dat ook voor ú dit troostend Ziels-lied klinkt,
Dat àllen nu in Melodiën hooren
Mijn eenzaam Leed, - waar ik in duister schrei.

V.

Maar mocht den menschen 't schoone Huis mishagen,
 Dat ik wil bouwen, Liefste! tot Uw eer, -
 Ik leg om hèn mijn heilig Werk niet neer,
 Ik zal den lof van húnnen mond niet vragen,

Zou ik de hoogheid mijner Ziel verlagen
 Voor dit laag volk? - Naar hún gering begeer?
 Wat is hun smalen mij? - En hoeveel meer
 Wil ik voor U, mijn arm, droef Lief! niet dragen?

Dat dan hoog óp 't Werk mijner handen rijz!
 Heb goeden moed! ik dien U onvervaard
 Wier Lof mij oovertreft ál eerbewijs,

Want dit heeft God mij wèl geopenbaard:
 Dat Zijn Wil meer is dan der menschen prijs,
 En hoogste Liefde 't hoogst Gebod op aard.

VI.

In kracht van Liefde, en door Smart gewijd,
Zal ik mijn Werk volbrengen, vastberaân; -
Ik zal de steenen uit de rotsen slaan,
Dat helle vonken spatten, wijd en zijd.

De menschen zien, in hun kortzichtigheid,
Alleen de gloênde vonkenwoorden gaan,
En zullen 't houden, in hun ijdlen waan,
Voor een mooi vuurwerk, tot hún lust bereid.

Zij zien den eenzaam-sombren werker niet,
Die weinig denkt om mensch of mensch-vermaak,
Maar om zijn Liefd' en om zijn God alleen,

En niet zal rusten van zijn vroome taak,
Eer hij zijn schoonste Zelf bestendig ziet
In vast geheel van vlekkeloozen steen.

VII.

Neen, daar is niemand door dit Schoon geschaad!
 Wie zal U haten, die al Liefde zijt?
 Hoe zal bestaan, voor Uw zacht-licht Gelaat,
 De duistre wreevel en de schuuwe nijd?

Wie mij 't meest liefhad, heeft zich 't meest verblijd,
 Dat mijn Ziel glansd' in nieuwen Dageraad,
 En heeft gezeegend 't Lijden dat ik lijd,
 Waardoor mijn Leeven thans verheerlijkt staat. -

Want mijne Liefde is wit-brandend Vuur,
 Zij kan doen lijden, maar kan nooit verdonk'ren
 De Ziel, die zich tot haren Luister richt,

Zij is 't Stargewelf, - al naar ik tuur
 Zie ik gestaag voor mijn verbaasd gezicht,
 Al meer en schoonere Gedachten flonk'ren.

VIII.

Ster-licht Gewelf! - Uitspansel eindeloos!
 Waereld van Liefde! - Ruimten zonder Naam!
 Hoe kan dit wonen in zóó klein lichaam,
 In een eng huis, zóó wankelend en broos?

Hoe vat één Ziel, leevend zóó korte poos,
 In zich de Ziel van ál wat leeft, te saam,
 Dat zij durft noemen 't Weezen en den Naam
 Des één'gen Gods, die ál is en áltoos?

Een mensch kruipt oover d'aarde, arm en blind,
 En zoekt zijn brood en loopt en lacht en spreekt,
 En speelt zijn leeventje □ als een klein, druk kind,

Totdat één Vonk zijn dorre Ziel ontsteekt
 En ook in hèm de Waereldbrand uitbreekt
 En hij zijn God bij 't licht dier Vlammen vindt. -

IX.

Kon ik altijd gevoelen, wat ik weet,
Dat daar nooit Heil wordt zonder Smart gebooren,
Dat er geen Hart zal worden uitverkooren,
Dat niet verging in Vlam van eigen Leed.

Ach! dat zoo vaak 't verbijsterd hart vergeet
De heil'ge Waarheid, die ik zelf deed hooren,
En noch den Twijfel, noch den Wrok kon smooren,
En 't Onrecht vloekt, dat het zóó lijden deed!

Maar meet wèl, Heer, wat gij hem dragen doet,
Die nog zoo kort weet wat zulk Leed beduidt, -
Maak dan niet àl te zwaar den harden druk,

Dat niet mijn arm, van pijn verblind Gemoed
Breekt in verwarring en wild oproer uit
En slaat Uw steenen Tafelen aan stuk.

X.

De nacht wordt dieper, - dieper, - rond mij om
 Zie ik het licht der waereld lager zinken
 En 't àl omwelve door den donkren Dom
 Der zwarte lucht, waaraan geen sterren blinken. -

Al zachter, - als vèr-weg gemurmel, - klinken
 De kleine stemmen van den menschen-drom,
 Maar groot en eenzaam, waar al vormen slinken,
 Rijst mijn hoog Lijden, raadselig en stom.

De breede steeden slapen, maar daarbooven
 Mijn Smart, met haar ontzach'lijk steen-gezicht,
 Waakt, - door het zand der Woestenij omstooven, -

De blinde blik, in kalm-geheeven staat,
 Naar 't lichtloos Oosten star en strak gericht,
 Wachtend des Eeuw'gen Morgens Dageraad. -

Intermezzo

STEM

Nu is't lief oogeneil geschonden,
 Al waereldlust is nu gedaan -
 De zwarte rouwbloem boog te gronde,
 Maar uit haar gouden zaad ontstonden
 Ziels-leevingen, die niet vergaan.

Het is een wonderlijk verglijden
 Van licht in licht, lichtwenteling -
 Het is half sterven, half verbeiden
 Licht, wellend uit den breuk der tijden, -
 't Is nachtdood, morgenkentering.

Op witten tranendaauw beweegen
 Wachtende zielen, donkerloom -
 In storm van weenen, in bloedreegen
 Zijn zij hun duister land ontsteegen -
 Wachten nu daar, aan den lichtzoom.

Hun smart-verlaten oogen schijnen,
Maar weenen niet en zijn niet moe -
Blank stijgend uit een wolk van pijnen,
Stil, in een innerlijk verreinen,
Neigende zacht naar 't lichte toe.

Blauw-zwarte droeve droomen vluchten,
Glijden bezijden, ruischen neer.
Zij dalen laag in zwaarder luchten -
Vèr woelt de storm van doods-geruchten,
Laat leeg en stil het bleek licht-meer,

In dit zeer fijne, lichte Zijn,
Een zilverig gezweef van zangen -
Even omhoog, één opgedein...
Uitvloeiend in een breedden schijn -
Effen, zonder verlangen.

Al mooie dingen verminderen
En verlaten mij nu -
Mijn lieve zinne-kinderen
Haten mij nu -

De gouden, de graauwe, de blaauwe,
Ze gaan, ze gaan allen heen -
Tusschen groote menschen-gebouwen
Sta ik alleen -

In de menschen, in de zon-straten
Koel, onbewoogen. -
In ben heel alleen gelaten
Door mijn oogen.

Mijn ziel is leeven gebleeven -
Leeft binnen-in
Transparant ether-leeven -
Licht stervensbegin -

Eéne, de laatst-gevondene
Kan ik niet verdrijven -
Zijt gij de van God gezondene?
Zoo moogt gij blijven. -

Na-spel.

Zijt gij nu voor altoos voorbijgegaan? -
 Hebt gij in eeuwigheid nu weggedaan
 De helle fakkels van uw starren-oogen? -
 Is nu mijn schat voor áltijd weggeborgen?
 Zal nu mijn ziel elken nieuwen morgen
 Vinden in 't duister Zelf geboogen?

Gij, die mijn tranen-moeder wildet zijn!
 Mijn rijke Wel van smarten helderrein,
 Mij reinigend van mijn zóó veele zonden!... -
 Maar zoo uw lievë oogen nu uitschreiden
 Voor mij hun tintel-lichtjens alle beiden,
 Waar wordt dan toeverlaat gevonden?

Op eenen berg wild' ik dat ik nu lag
 En naar de verre, verre waereld zag,
 Als een, die lang zijn leevend Zelf verlooren. -
 Dat voor mijn onbewoogen oogen reezen
 De vizioenen van dit waereld-weezen,
 Als dingen, niet voor mij gebooren.

Rond-glazen zeepbel, in een witten damp,
Drijft mijne ziel in 't leeven. - Waar de lamp
Van uwe ziel waas-lichtend heeft gescheenen,
Zweeft zij nog onbestendig her en der, -
Maar 't is nu stil, en alle licht is ver - ...
Waar zal het doolend glans-schoon heenen?

Luchtige, luchtgespannen waterdrop
Sluit zich nu gansch in wond're rondheid op,
Kleuren verschuiven in zijn gladde wanden -
Ijl-reine! van doorzichtigheid vervulde!
Door ondoordringbaar digte mist omhulde!
Waar zal het fijn kristal belanden?

Een witte, brooze schelp-schaal, zink ik neer
Door klare lagen van een tranen-meer,
En zal daar stil, op diepen grond geleegen,
In paerelmoeren glans de zon zien staan. -
De groote golven, die daarbooven gaan,
Zullen maar zachtjes mij beweegen.

Van heel veel schreyen ben ik moe-geraakt -
 Toen heeft uit woeste zee zich los-gemaakt
 Een blanke schuimvlok, teeder, schuchter-beevend,
 Mijn blanke Zelf, - die gaat nu rillend vinden
 Een stillen weg, door blind vertoornde winden,
 In huiver-vreemde vreugden leevend.

Ik wenschte, dat ik U bereiken kon,
 Vast-brandend Oog des Heemels! hooge Zon!
 Stralende Vuurkern van mijn aardsche gangen!
 Des waerelds glansen gingen al verlooren,
 Gij zijt zoo schoon! - Ik wil U wel behooren,
 Die waard zijt 't sidderend verlangen,

't Immens verlangen, door een vrouw gewekt,
 Dat nu hoog-uit de leedige armen strekt,
 Het luid-geroepene, groot opgestane,
 Dat, niet meer vindend wie het eenmaal riep,
 Een storm van klagen oover d'aarde schiep, -
 Smart-galm van 't eeuwig onvoldane. -

Smart heeft het land geslagen en de zee,
 Smart zwerft met storm en wilde wolken mee,
 Smart ligt op steeden, smart op dorre kusten, -
 Der menschen spreken is één smart-geruisch, -
 Hoe zal dan in dit droeve smarten-huis
 Mijn ziel van smart-verlangen rusten?

Maar 't al-omgolvend wee-geschrei verstijft,
 Het wijd geluid krimpt in, - totdat er blijft
 Een kleine, glanzig-stille plek, - daarbinnen
 Een stem, die spreekt - o wonder! glas-glad snijdt
 Teêr-wit gerucht door ruimte en eeuwigheid - ...
 Zal nu het Godsgericht beginnen?

Stem met stil-zilvr'en voeten voel ik gaan, - ...
 Raakt mijner ziel inwend'ge wanden aan, - ...
 O wonderspraak! hoe komt gij hier in mijne
 Eenzame woning? - midden in den nacht?
 Hoe hebt gij veilig door den storm gebracht
 Het licht, waarvan mijn vensters schijnen?

Was ik dan vreemd'ling in mijn eigen huis? -
Mijn lieve gast! - ik ben een doodmoe thuis-
Gekoomen zwerver, - maar nu wil ik weezen
U veel getrouwer, - want ik heb gevonden
Leed groot en onuitspreek'lijk, - en mijn wonden
Kan nu geen and're meer geneezen -

Bouw mij een troon van stiltē, op den storm,
Die staat gelijk een blanke wolk, zijn vorm
Verandert niet in 't blaauw, - luchtvloeden jagen
Rondom door 't ruim, - hij wijkt niet, noch vergaat,
Als in zelf-schoonen, glinster-ronden staat.
Door innerlijken glans gedragen. -

Zie! hoe de bleek-besneeuwde waereld leit
Onder haar jammer in gelatenheid, -
Haar vreugden-lichtjes, hoe klein-droevig zijn ze!
Wat heeft ze mij begerlijker gebooden
Dan in het aller-uiterst mijner nooden:
Muziek, stil lamp-licht en gepeinzen? -

Wolkenhoog eenzaam, zonder metgezel,
 Is nu gevonden, in koel-lichte cel,
 't Ziels eigen thuis, - kristal van contemplatie!
 Hart der gedachten! kern van innigheid! -
 Doch voor mijn oog blijft leeven voor altijd
 Dier handen droevig-blanke gratie, -

Die waren als satijnen, en ik zag
 Ze stil-gevouwen, - 't wil niet wijken, - ach!
 Deernis zal bij mij zijn, - Waereld-geboorne!
 Breek niet, breek niet dan in uw' jammer uit!
 Wees mij zóó stil, - dat mij niet het geluid
 Uwer vallende tranen stoore. -

Ik min u God! u, Waereld! u, o Zon!
 Vlamhart der waereld! Moeder van licht! - toch spon
 Zich als een ijs-scherf van doorzicht'ge wanden
 Nu tusschen U en mij! - Droeve! gelegen
 Innigst bij mij! - leg uw hoofd heel stil teegen
 Mijn onbeweegelijke handen. -

Coda.

R E I

Stijg! - stijg! - O Gij zelf-moordend Licht!
 Vreemde, wreede, die weet en niet zegt, O Gij God!
 Menschen-God, God van Leeven, Al-Eenig Leevende,
 Die al leevende sterven wilt, - al wordend vergaan -
 Uw wil is een lichtende Dood!
 Stijg in Uw Wil, die is Eenig, Ontoombaar!
 Uw oogen zijn gloed-zonnen, Uw handen vlammen -
 Stijg in uw brand-gloriën, Uw bloed-aureolen,
 Uw bloed-dronkene begeerten, Uw sterke smartwoede,
 Uw felle, knersende, verdelgende martel-lust -
 Ach onze God! kus ons, neem ons, onze God!
 Wij willen U, zwart geheim! - vage Donkerheid!
 Wij willen U, kennend U niet - wij willen U -
 Wij willen U, vreeselijk Doodzwart! neem ons!
 verteer ons!

Hoog rust Uw Genade, hoog, een veld van vlammen,
 Vlambloemen, vlamstruiken, vlamboomen -
 Hoog rust het veld Uwer Genade, eindeloos, -

Op eenen koepel van ellende, -
Een heemgelwelf van wee, een uitspansel van smarten.

Maar het is anders - het is alles anders -
Wij weten niet - wij kunnen niet spreken -
Onze woorden zijn blinde kinderen, eene moeder hebben zij niet,
Het zijn reikende handen in duisternis,
Het zijn geluidlooze tranen, vallend in grondloozen afgrond
Zwart, zij bereiken niet, ach! zij kunnen niet redden!

Wilt Gij dan niet onzer kinderen moeder zijn? -
Wilt Gij ons niet bergen in Uw leevende, gloeyende Hart?
Zie! wij koomen, Licht-zee! diep, zwart Raadsellicht
Wij komen, dragende Liefde, dragende Pijn,
Als groote bloemen in onze handen -
Wij hebben het goede goed genoemd, het kwade kwaad,
Wij kunnen niet méér, ontferm U dan! O onze God, ontferm U!

Want Gij hoort toch, gij Leevende! het zoet roepen van den Dood?

Het is een vlei-stem, rust-belooving, een teederheid! -
Gij kent toch, Gij Al- dag! - de prachtigheid van den nacht?
Schoon is het scherpe diamantlicht, het koude, schitterharde ijs!
En Gij weet toch den Haat wel schoon, O Gij Liefde?
Maar U hebben wij gekoozen, U, week-wellende Bron,
Smartvolle Leenigheid, stroomgolvende Warmte,
Moeder der goede dingen, - tintelend Ether-meer -
Zee van breede teederheid, - fijne Licht-melodie -
Zachte, goede, leed-zwellende, droom-reine God!
U noemen wij Heer, U noemen wij Heilig, onzen God!
Zoo zult Gij ons kennen, U lang ontfermen -
Dit zult Gij, - want Gij zijt in ons het Zijnde, niet bedriegelijk.

En zoo als Gij ons gedragen hebt, door de Uuren, uwe Eng'len,
Zoo zullen wij U dragen, onzen Vader, na der Eng'len dood,
Na der Uuren verscheiden.